

Budapest, a lúzer város

2012 augusztus 29. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Van egy folyóiratunk – egyszerre tudományos és közéleti „revü” –, amely minden politikai fordulat ellenére kitartó szívóssággal jelenik meg hónapról hónapra, 1992 óta. Töretlen tehát az íve a rendszerváltozás els? kormányzati ciklusa óta,{...}

{...} és ezt aláhúzza az a tény is, hogy alapító f?szerkeszt?je az a Kodolányi Gyula, aki Antall József legközelebbi munkatársai közé tartozott.

De a Magyar Szemle els? pillérei évtizedekkel korábban ágyazódtak bele a magyar valóságba: 1927 és 1944 között m?ködtették a lapot a magyar politika, kultúra és tudomány olyan jelesei, mint Bethlen István, Szekf? Gyula és Eckhardt Sándor. Ezt a hagyományt is emlékezetünkbe idézve nyugtázhatjuk, hogy a Szemle ma is annak a magasan kvalifikált, a legjelent?sebb nemzetstratégiai elgondolásokat megfogalmazni képes értelmiségnek a lapja, amelynek vezet? képvisel?i nem idegenkedtek az alkalmi közéleti szerepvállalástól, magyarán: többen kormányzati szerepet kaptak Antall Józseft?l, s akiknek világképe egyszerre konzervatív és szabadelv?, mélyen és okosan nemzeti elkötelezettség? (érzékelhet? angolszász orientációval).

Ennek a szellemiségnek manapság (nem is beszélve a közelmúltbeli évekr?l) aligha van különösebb „piacképessége”, hogy brutálisan fogalmazzak, noha helyénvaló lenne, ha a – magát mindig távlatosnak állító – napi politika mögött ott sejthetnénk a Szemle szerz?inek tapasztalatait, ötleteit, ajánlásait. Akik – hadd hangsúlyozzam – el?bb voltak (s ma is újra azok) tudósok és gazdasági szakemberek, mint miniszterek, államtitkárok, nagykövetek, miniszterelnöki f?tanácsadók, vagy egyéb f?hivatalnokok. Igaz: soha nem pártkatonák.

A lap legújabb számában több más mellett olvashatunk egy olyan esszét, amely iskolapéldája lehetne annak, hogy

a szakszer? alaposság miként tud feltárni egy olyan gazdasági és politikai problémahalmazt, amely kényszeríti az olvasót a maga tapasztalatai és ötletei mozgósítására. Bod Péter Ákos – a valamikori miniszter és a Magyar Nemzeti Bank elnöke – írt egy eszmefuttatást ezzel a címmel: Hogyan nem lett Budapest regionális központ?

Hát igen, ilyen a jó esszé, az ötlet és a téma és a cím: olyannyira nyilvánvaló, frappáns, hogy az ember nem is gondol rá, amíg a szeme elé nem kerül, de azután – „hát persze!” … És hogy nekem nem jutott az eszembe… Miért is nem lett a magyar f?város az, amivé geopolitikai helyzete, példátlan tájföldrajzi adottságai, kulturális potenciálja, hagyományai predesztinálják? Egyáltalán: mivé is vált ez a metropolis? Fogyó lakosságú, öntudat nélküli, adósságban fuldokló, önkormányzati viszályoktól viharzó, az elemi életmin?ségekben is mind sz?kölköd?bb épülethalmazzá és mind kuszább térszerkezetté…

Ez a téma természetesen inkább tragikus és groteszk, mintsem anekdotákba ill?en léha, noha f?városunk els? szabad húsz éve éppen nem nélkülözi a linkség min?sített eseteit sem. Húsz év – bizony, akkor még megvolt az esélye annak, hogy Budapest hagyományos vonzereje kitermelje azokat a szellemi és infrastrukturális, valamint politikai (és persze mentális) tényez?ket, amelyek idevonzották volna mindazokat az intézményeket, amelyek érdekeltek a Kelet–Nyugat és Észak–Dél közötti folyamatos gazdasági, s politikai, kulturális párbeszédben. Maradt a regionális központ a nyugati és a Balkántól távolabbi Bécs, mi meg – mondjuk – búsongva nézhettük a legutóbbi futball-Európa-bajnokság néhány fontos meccsét Lvivb?l, egy csodálatos új stadionból, nem feledve, hogy az Eb megrendezésének pályázatát nulla szavazattal veszítettük el, csapatunk ki sem jutott, és az sem vigasztal, hogy Lvivet valamikor Lembergként emlegettük, mint egy velünk ugyanegy államszerkezetben él?, virulens regionális nagyvárost… S hogy nemcsak Budapesten, hanem az egész országban nincs egy m?köd?képes futballstadion. Bécs? Bécs meg folytatja azt a brutális pénzügyi expanziót (bankok, biztosítók), amelyet helyzete és gazdasági fölénye lehet?vé tesz (és amely pár száz éves jó labanc hagyományra nézhet vissza).

Bod Péter Ákos meggy?z? gazdasági adatsorok felvillantásával írja le a f?város utóbbi húsz évének nyomasztó mélyrepülését és vonja meg a politikai mérleget: a magyar f?várost két évtizeden át uraló szabaddemokrata (és szocialista) városvezetés egyetlen ambiciózus vállalkozásba sem fogott, és ugyanakkor választásról választásra megdöbbent? szavazatmaximálást volt képes elérni egy olyan humbuggal, mint a 4-es metró. Leírja: az utóbbi két évtizedben a liberális „párt (mondanám: pártszövetség) holdudvarába tartozó üzleti körök követeléseinek kielégítése volt a legf?bb döntési ismérv a közügyek intézésében”. Arról már ne is beszéljünk, hogy egy f?város presztízse miként függ össze az egész ország megítélésével. Arról meg pláne nem, hogy miként is állunk a felel?sségre vonás ügyeiben.

És innen többfelé ágazhat el az olvasói meditáció. Elkezdhetjük mozgósítani emlékeinket a hajdani prosperitás évtizedeir?l: hogy kezdett f?várossá alakulni Pest-Buda majd kétszáz évvel ezel?tt, és min? szervesség? volt ez a mozgás. Elt?n?dhetnénk azon, hogy Budapest miként tudná megteremteni újra (?) a maga önazonosságát. És hol vannak azok a kitörési pontok, azok a programok, a társadalmi életnek mely szegmenseit lehetne és kellene mozgósítani ahhoz, hogy élhet? és irigyelhet? élettér jöjjön létre a Duna két partján. Azon múlik minden, hogy a f?város rengeteg mindenféle bajainak reparálása közben képes-e olyan víziót megfogalmazni és fásult polgárai elé tárni, ami elhitetné: itthon lehet lenni Budapesten.
Alexa Károly - magyarhirlap.hu

Ajánló